

**ЕЗИКОВА РЕАЛИЗАЦИЯ
НА ПРЕДИКАТИВНИ КОНСТРУКЦИИ ЗА СЪСТОЯНИЕ –
КОРПУСНО ИЗСЛЕДВАНЕ**

Цветана Димитрова, Мария Тодорова, Валентина Стефанова
Институт за български език
Българска академия на науките

**LANGUAGE USE OF STATE PREDICATIVE
CONSTRUCTIONS – CORPUS STUDY**

Tsvetana Dimitrova, Maria Todorova, Valentina Stefanova
Institute of Bulgarian Language
Bulgarian Academy of Sciences

The article presents a stage of the creation of a database with language material for the state predicative constructions in Bulgarian and Russian. The selection of the language material is based on a typology of the formal component structure made in a previous stage of the research. The presented observations on the frequency, distribution and correspondences of status predicates in Bulgarian and Russian are preliminary and were made on the basis of language material from related Bulgarian-Russian and Russian-Bulgarian texts within the Russian National Corpus.

Key words: predicatives, state, Russian language, Bulgarian language, corpora

1. Въведение

Статията представя работата по създаването на база от данни с ексцерпиран езиков материал за предикативните конструкции за състояние в български и в руски език. Множеството на предикативите, обединени от специфична семантика, изразяваща състояние, е нехомогенно и включва представители с разнороден компонентен състав и обхват в български и в руски. Предикативните конструкции за състо-

яние в български и в руски език, разглеждани в текста, са определени въз основа на предходни изследвания (Тодорова и др. 2021; Иванова 2018; Цимерлинг 2010, 2018; Иванова, Митковска 2019).

На предишен етап от изследването въз основа на данни от Българския национален корпус¹ (Коева и др. 2012) бяха определени класове предикативи за състояние и типови синтактични структури. Беше ексцерпиран езиков материал, основан на формалната компонентна структура: копулативен глагол, име/именна група/наречие, задължителна или факултативна местоименна клитика (вж. по-подробно Тодорова и др. 2021). Въз основа на направената типология на структурите с предикативи в настоящата статия представяме наблюдения, извършени върху езиков материал от съотнесени българско-руски и руско-български текстове (според Успоредния корпус на руски и български текстове – Гочев 2011). Представеното изследване на езиковата реализация на предикативите за състояние в двата езика е на първоначален етап и изхожда от структурите в български. Направен е анализ и обобщение върху честотата, дистрибуцията и съответствията на предикативи за състояние в български и в руски.

2. Обект на изследване

Характеристиките на изследваното езиково явление граничат с лексикалното и синтактичното равнище в български (Тодорова и др. 2021).

От синтактична гледна точка това е конструкцията – комплекс от елементи, включващ копулативен глагол, име (именна група), дума на -о/-е или предлог (предложна фраза) и задължителна или факултативна местоименна клитика (напр. *весел е, весело е, весело ми е*). Основният компонент на част от тези форми също има неясен характер и трудно може да се причисли към една или друга част на речта – наречие или прилагателно име (напр. *добре ми е, зле ми е*). В изследванията се отбелязва по сходен начин – „безлично-предикативна дума“ (Попов 1963/1974), безличен предикатив от (втори) тип (Маслов 1981), безлично предикативно наречие (Георгиев 1991), безлично-предикативна дума на -о/-е (Бъркалова 1997), предикативно наречие (Куцаров 2007), безлична предикативна дума наречие (Лакова 2016). Ст. Георгиев обръща внимание на факта, че наречието е преходен етап между прилагателното име и предикатива (Георгиев 1991). Конс-

¹ Българският национален корпус е достъпен на: <http://search.dcl.bas.bg/>

трукцията изпълнява сказуемна синтактична функция и функционира като съставно именно (адективно, адвербиално) сказуемо.

От лексикална гледна точка разглежданото множество от предикативни конструкции е обединено от специфична семантика, която включва изразяване на вътрешно състояние или някакъв вид оценка (Рожновская 1959, Георгиев 1990, Петрова 2018). А. Цимерлинг дефинира общото семантично поле, към което принадлежат предикативите чрез „присъствие на обекта в някакво непроменено състояние, което не е резултат от пряко влияние на някого, за определен период от време“ (Цимерлинг 2010: 549). Спецификата на конструкцията да изразява общо лексикално значение, я доближава до множеството на несвободните фрази² – „лексикални единици, съставени от две или повече графични думи, които изразяват неделимо понятие“ (Стоянова, Тодорова 2014: 185; Мелчук 1998).

С оглед на тяхната структура предикативните конструкции се характеризират спрямо глаголния и приглаголният компонент. Към първите се обособяват две групи: предикативни конструкции, включващи форма на глагола „съм“ като самостоятелен или копулативен (Бъркалова 1997); и предикативни конструкции с глаголи, „отслабили лексикалното си значение“ (ГСБКЕ 1983: 135), като *явявам се, изглеждам, оказвам се* и др. Характеризирането на приглаголния компонент в предикативните конструкции поражда редица въпроси – дали това е „неглаголен предикатив“ с участието на съществителни като *грехота е, яд ме е, жал ми е* (Маслов 1981: 290 – 293); изречения, със „съм“ и безлично предикативно наречие, означаващо състояние (Русинов/ГСБКЕ II: 394); или „безлични именни сказуеми“ (Бъркалова 1997: 128).

Морфосинтактичните специфики на разглежданите предикативни конструкции се изразяват чрез граматичните категории лице и време при отсъствието на синтетични спрегаеми форми (Маслов 1981). С оглед на тези характеристики са групирани и данните, извлечени от паралелните корпуси. Наблюдават се лични и безлични предикативни конструкции. Посочената от Ю. С. Маслов (Маслов 1981) категория наклонение остава извън обхвата на настоящото описание.

3. Методология

В предходен етап от изследването беше очертана типология на предикативните конструкции в резултат на анализ, обобщение и типологизиране на езиковите им прояви с оглед на нуждите на лингвис-

---

² Съответства на англоезичния термин *multiword expressions* (MWEs).

тичното моделиране на онтология на ситуациите за състояние (Тодорова и др. 2021). Изхождайки от хипотезата на Граматиката на конструкциите (Стаменов 2006, Голдберг 2013), че синтактичната структура е свързана със семантична интерпретация, приложихме различни тестове за различаване на разновидности на типови конструкции. Примерите бяха ограничени въз основа на дефинирани варианти на компонентния състав (напр. задължителност или факултативност на местоименната клитика); възможни ограничения на формите на компонентите (напр. членуване на именния компонент); възможни словоредни и структурни варианти (вж. Коева 2006, Тодорова 2010) и възможни синонимни конструкции и трансформации.

Предикативните конструкции могат да бъдат разграничени според вида на глаголния компонент: (i) глагола „съм“, който е носител на граматическото значение, или (ii) глагол с отслабена семантика, като напр. *броя се, виждам се, викам се, зова се, излизам, изглеждам, явявам се* и др. (ГСБКЕ III 1983: 135), и според вида на компонента в прикопулна позиция, т.е. предикативния компонент. В подбора на езиковия материал, разглеждан в статията, вниманието ни беше насочено към първата група, където конструкциите се подразделят на:

А. Предикативни конструкции с номинативни елементи в прикопулна позиция, които на свой ред могат да бъдат:

а. лични (пр. *Лятото е толкова приятно*);

б. безлични, които от своя страна се подразделят на:

(i) номинативни предикативни конструкции с постоянна компонентна структура: с ограничено множество от съществителни: *срамота, грехота, щастие, радост, грях, чудо*; пр. *Беше си чудо, че изобищо е оцеляла*; не присъединяват дателна или винителна клитика;

(ii) предикативни конструкции за неутрална или субективна оценка на ситуация от действителността (с абстрактни съществителни, като *време, мъка*; съществителни за време, като *пролет, понеделник* и др.); с факултативна дателна клитика;

(iii) безлични номинативни предикативни конструкции, изразяващи субективност на оценката: (iii.а) свързана с експриенцер (*яд ме е, жал ми е*), със задължителна клитика; и (iii.б) свързана със субективна гледна точка (*приятен ми е = според мен/за мен е приятен*), с факултативна клитика.

Б. Предикативни конструкции с безлично-предикативни думи, завършващи на -о/-е, които се подразделят на:

- (i) предикативни конструкции от прилагателно име и копулативен глагол, с полуфиксирана структура (с вариант с членувана дума на -о); с факултативна дателна клитика; *важно(то) е*;
- (ii) предикативни конструкции с полуфиксирана структура от дума, завършваща на -о/-е, и копулативен глагол (*рано (ми) е*); с факултативна дателна клитика;
- (iii) предикативни конструкции от дума, завършваща на -о/-е, и копулативен глагол, с полуфиксирана структура (*мъчно ми е, зле ми е, скучно ми е*); със задължителна дателна клитика;
- (iv) предикативни конструкции от прилагателно или дума, завършваща на -о/-е, с предполагаема елипса на копулата, но със запазване на предикативността, носена от предикативното прилагателно или наречие, със задължителен съюз *че* (*ясно че, добре че, жалко че, странно че, вярно че, интересно че, срамно че...*).

В. Предложни предикативни конструкции:

- (i) с форма на глагола *съм* и предложна фраза, при които глаголт се изменя по лице, число, време и наклонение, а предикативният елемент е предлог, следван от именна фраза (*Джейкъб да е в стаята?*);
- (ii) с форма на глагола *съм*, предложна фраза и факултативна дателна клитика (*Беше му за пръв път*).

Въз основа на тази типологизация чрез поредица от заявки за низове от последователности бяха извлечени примери за употреба на предикативи за състояние в прикопулна позиция от паралелните Българо-руски и Руско-български подкорпус в състава на Националния корпус на руския език³. Двата подкорпуса са първоначално създадени в рамките на Успоредния корпус на руски и български текстове (Гочев 2011), който включва текстове от художествена литература (на български и на руски език) в превод: Руско-българският подкорпус включва текстове от руски автори, в оригинал на руски, с българския им превод, а Българо-руският подкорпус – текстове от български автори, на български език, с превода им на руски. Руско-българският подкорпус съдържа два пъти повече текстове и с 30% повече словеформи в двете части от Българо-руския. Чрез заявки в системата на

---

³ Националният корпус на руския език е достъпен на: <https://ruscorpora.ru/>; Българо-руският и Руско-българският подкорпус са достъпни на: <https://ruscorpora.ru/new/search-para.html?lang=bul>

Националният корпус на руския език бяха извлечени над 9000 примера за предикативни конструкции за състояние, като наблюденията върху част от тях – или 927 примера – представяме накратко тук.

4. Българо-руски паралелни конструкции

Примерите са извлечени чрез заявки от текстовете на български, независимо дали са оригинални, или преводни, като копулативният глагол е само в сегашно време. Данните от Руско-българския корпус са повече от тези от Българо-руския корпус, което се обяснява с количественото преимущество на текстовете.

4.1. Личните предикативни конструкции с номинативни елементи в прикопулна позиция са най-много (над 5000 от всички извлечени примери), като предикативният компонент може да е съществително име, прилагателно име, числително име, местоимение, причастие (което може да бъде аотирано като прилагателно) (напр. *Лятото е толкова приятно; Мария отново е първа; Забранени са скоковете*). Копулативният (или спомагателният) глагол в сегашно време в българския текст липсва в руския текст.

- (1) а. – А альбом хорошенький! (А. П. Чехов)⁴ // – А албумът е хубавичък!
б. – О да! Мне оказана великая честь... (В. С. Пикуль) // – О, да! Оказана ми е велика чест...

Тези конструкции за тъждество с прикопулен компонент име в предикативна употреба и възможни изменения на формите по род и число са с нефиксирана структура и в свободна употреба. Това до голяма степен обяснява честотата на срещанията им спрямо останалите конструктивни варианти.

4.2. Предикативните конструкции с безлично-предикативни думи са следващи по честота в примерите.

4.2.1. Втори по честота са предикативните конструкции с безлично-предикативни думи, завършващи на -о/-е, със задължителна дателна местоименна клитика (*мъчно ми е, болно ми е, зле ми е, добре ми е, тежко ми е, скучно ми е*). В 132-та примера като еквивалентна конструкция в руски се среща най-често дума, завършваща на -о (или преди-

---

⁴ Примерите са представени в следния формат: *оригинал* (автор) // *превод*. Поради ограниченията в обема на статията не е посочена информация за произведението, от което е примерът, както и за превода и преводача. Информацията е достъпна в рамките на Националният корпус на руския език.

катив), със или без местоимение в руски, като в (2а) – 108 примера. Има преводни съответствия и с глагол в руски като в (2б) – 17 примера, или прилагателно като в (2в) – 7 примера.

(2) а. *Мне с ним хорошо*, как дома. (И. С. Тургенев) // *С него ми е добре*, като у дома.

б. *Я все-таки удивляюсь*: три года вы под моим руководством (...) (М. Е. Кольцов) // *Чудно ми е* все пак: три години сте вече под мое ръководство (...)

в. *Ты удивлен?* (Л. В. Соловьев) // *Чудно ти е*, нали?

4.2.2. Предикативните конструкции с безлично предикативни думи, завършващи на -о/-е, и факултативна дателна местоименна клитика (*късно (ми) е*, *рано (ми) е*, *далече (ми) е*) са общо 65 примера. Отново най-чест еквивалент в руски е конструкция с дума, завършваща на -о (предикатив), със или без местоимение в руски, като в (3а) – 53 примера, но и с глагол като в (3б) – 10 примера, и само един пример с прилагателно.

(3) а. – *Приятно ми е* да го чуя от вас... (П. Вежинов) // – *Приятно* слышать, тем более от вас...

б. *Я понимаю*, вас наняла моя жена. (Б. Акунин) // *Ясно ми е*, че жена ми ви е наела.

Различията в морфологичния строеж на двата езика и сравнително свободното структуриране на подтиповете, включващи местоименна клитика, както по отношение на предикативната дума, така и по отношение на словоредните варианти в български вероятно са причина за разнообразните небуквални – перифрастични и синонимни, варианти при руските преводни еквиваленти.

4.2.3. Като отделен тип се описват предикативните конструкции с безлично-предикативни думи, завършващи на -о/-е, при които може да се предполага елипса на копулата (*ясно че*, *добре че*, *жалко че*). В някои български граматика тези конструкции се анализират като фразеологизирани (и дори граматикализирани като предложни изрази), затова и сме ги отделили. За по-специфичния им статус подсказва и наблюдението, че като еквивалент в руски не се срещат глаголи (за разлика от останалите безлично-предикативни конструкции). Примерите са 149 (*добре че* – 94; *жалко че* – 52), като еквивалент в руски са предимно думи, завършващи на -о – (8а), но има и други изрази – (8б, в, г).

(4) а. *Хорошо*, вошел медбрат, Коля Степаненко. (Б. Акунин) // *Добре че* влязъл Коля Степаненко от помощния персонал.

б. *на счастье* нахлих у меня (Н. А. Островский) // *добре, че* имах един под ръка

в. *Жаль* только, ненадолго... (Ч. Айтматов) // Но *жалко*, че никога не е задълго...

г. *Спасибо*, что не двухэтажный автобус. (Б. Акунин) // *Пак добре*, че не прати двуетажен автобус.

4.3. Безличните номинативни конструкции са трети по честота, като компонентният им състав и структура са фиксирани в определена степен.

4.3.1. Трети по честота сред извлечените примери са безличните номинативни конструкции, изразяващи субективност на оценката, със съществително име и задължителна винителна клитика (*страх ме е*, *яд ме е*) – общо 130 примера. Най-честият еквивалент в руски е глагол като в (4а) – 76 примера. Втори по честота еквивалент е дума, завършваща на -о (предикатив), като в конструкцията може да има или да няма местоимение (в 13 примера липсва местоимен експериментер) като в (4б, в) – 36 примера.

(4) а. – Я тоже *боюсь*... – сказал вдруг Сашка. (А. И. Приставкин) // – И мене *ме е страх*... – каза внезапно Сашка.

б. ...потому что одной очень *страшно* (Т. Полякова) // (...) защото *ме е страх* да стоя сама през нощта

в. – ...защото просто *яд ме е*, като гледам каква апатия ни е вдървила... (Ал. Константинов) // – ...что *мне прямо противно* смотреть на апатию, в которую мы погружены...

4.3.2. В безличните номинативни конструкции, изразяващи субективност на оценката, със съществително име и задължителна дателна клитика преобладават примерите с *жал* (*жал ми е*): от извлечените 30 примера в руски с *жаль*, като в (5а) са 26, а с дума, завършваща на -о, като в (5б), са 9 примера.

(5) а. (...) *Жаль* бедную Ларису Дмитриевну! *Жаль*. (А. Н. Островский) // (...) *Жал ми е* за клетата Лариса Дмитриевна! *Жал ми е!*

б. Готлиб был славный старикашка, и *мне жалко* его. (А. Р. Беляев) // Готлиб беше славно старче и *ми е жал* за него.

4.3.3. Безличните номинативни предикативни конструкции, изразяващи неутрална оценка на ситуация от действителността (със съществителни като *срамота*, *грехота*, *чудо*, *грях*), без дателна/винителна клитика се срещат в 24 примера, като еквивалентът в руски най-често е съществително, като в (6а) – в 11 примера, или предикатив, като в (6б) – в 9 примера.

(6) а. – *Чудо*, – согласился товарищ в сверкающих сапогах. (В. Суворов) // – *Чудо е* – съгласи се другарят с излъсканите ботуши. //

б. Он вызывал уважение, он благородный человек, и *стыдно его* огорчать. (А. Н. Рыбаков) // Будеше уважение, беше благороден човек, *срамота бе* да го огорчава.

4.3.4. Безличните номинативни предикативни конструкции, изразяващи неутрална оценка на ситуация от действителността, с факултативна дателна/винителна клитика и съществителни като *време*, *мъка* се срещат в 13 примера (12 са с *време* и 1 – с *мъка*). Еквивалентът в руски най-често е предикатив – като в (7).

(7) а. *Време е* да ставаш, Алек... (П. Вежинов) // *Пора* вставать, Алек...

б. Ну, *мне пора...* – и я поцеловал О (...) (Е. И. Замятин) // – *Време ми е...* – целунах О (...)

Както беше посочено и по-горе, преводът на безличната семантика и местоимения компонент дават възможност подтиповете, описани в 4.3.1. и 4.3.2., да се появяват в различни относително свободни перифрастични варианти в руски, които не включват задължително предикатив. Относително по-стабилни в едновременната употреба на предикатив и в изходния език, и в преводното съответствие са конструкциите, представени в 4.3.3. и 4.3.4., при които може да се предполага фиксираност и/или фразеологизираност. Това ни навежда на извода, че предикативната употреба при тях има по-скоро лексикален характер.

4.4. Предложните предикативни конструкции, извлечени от корпуса, са предимно такива с (дателна) местоименна клитика (тоест вторият подтип от формулираните в (2), първият подтип е в свободна употреба). Броят им не е голям – общо 16 примера, като съответствията в руски са предложна фраза, като в (9а) – 9 примера, както и прилагателно – като в (9б), съществително – като в (9в), наречие – като в (9г).

(9) а. На мен *не ми е до смях* – каза генералът. (А. Гуляшки) // Но *мне не до шутки*, – казал генерал.

б. Да, – говорит, – знаю. Он у нас *тут не первый*. (А. Литвиненко) // Да – казва, – знам го. *Не ми е за пръв път* да съдя такъв.

в. – Ничего, до свадьбы *заживет*, – сказал он. – *Это мне наука*. (А. Р. Беляев) // – Нищо, ще ми мине – рече той. – *Това ми е за урок*.

г. Но это всё равно, *мне не впервой*. (И. С. Тургенев) // Но все едно, това *не ми е за първи път*.

Видно от примерите, което обяснява и редките им срещания, е, че предложните предикативни конструкции с местоименни клитики имат фразеологизиран характер. Това се вижда и от преводните им съответствия, които запазват идиоматичната семантика.

5. Заключение

Представените първоначални наблюденията върху формалните и семантичните съответствия при разгледаните успоредни данни за предикативи в български и руски показват, че при превод се използват както типови съответствия, така и перифрастични варианти и езиковоспецифични функционални съответствия. Най-често срещаната група и най-често формално съответствие на двата езика наблюдаваме при предикативите на -о/-е, и при предикативите с дателни и винителни местоимения. Предикативите със съществителни в български се превеждат непоследователно с предикативни съответствия в руски.

За примерите, при които се наблюдава едновременна употреба на предикатив и в изходния език, и в преводното съответствие, може да се предположи, че са обединени от определена фиксираност или фразеологизираност. Това ни навежда на извода, че изборът на предикативна конструкция (в български) или предикатив (в руски) при тях има по-скоро лексикален характер.

Бъдещата работа, свързана с изследване на езиковото явление, включва както увеличаване на паралелните данни, така и проучване на материала от гледна точка на данните в руски език.

Благодарности

Изследването е извършено по проект „Онтология на ситуациите за състояние – лингвистично моделиране. Съпоставително изследване за български и руски“, подкрепен от Фонд „Научни изследвания“ в рамките на конкурса „Проекти по програма за двустранно сътрудничество – България – Русия 2019 – 2020 г.“, Договор № КП-06-РУСИЯ-78 от 2020 г.

ЛИТЕРАТУРА

- Бъркалова 1997:** Бъркалова, П. *Българският синтаксис – познат и непознат*. [Barkalova, P. *Balgarskiyat sintaksis – poznat i nepoznat*.] Пловдив: Пловдивско университетско издателство, 1997.
- Георгиев 1990:** Георгиев, И. *Безличные предложения в русском и болгарском языках*. [Georgiev, I. *Bezlichnye predlozheniya v rusском i bolgarskom yazykakh*.] София: Народна просвета, 1990.
- Георгиев 1991:** Георгиев, Ст. *Българска морфология*. [Georgiev, St. *Balgarska morfologiya*.] Велико Търново: Абагар, 1991.
- Голдберг 2013:** Goldberg, A. E. Argument structure constructions vs. lexical rules or derivational verb templates. // *Mind and Language*, 28 (2013), № 4, 435 – 450.
- ГСБКЕ III 1983:** *Граматика на съвременния български книжовен език. Т. 3. Синтаксис*. [Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik. T. 3. Sintaksis.] София: Издателство на БАН, 1983.
- Гочев 2011:** Гочев, Г. Н. Проект „Корпус параллельных русских и болгарских текстов“. [Gochev, G, N. Proekt „Korpus parallel'nyh russkih i bolgarskih tekstov“.] // *Президиум МАПРЯЛ 2007 – 2010. Сборник научных трудов*. Санкт-Петербург, 2011, 38 – 48.
- Джонова 2003:** Джонова, М. *Изречения със семантичната роля експериенцер в съвременния български език*. [Dzhonova, M. *Izrecheniya sas semantichnata rolya eksperimentser v savremenniya balgarski ezik*.] Автореферат на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. София, 2003.
- Иванова 2018:** Иванова, Е. Дативно-предикативные структуры в болгарском языке: статистика эксперимента. [Ivanova, E. *Dativno-predikativnye struktury v bolgarskom yazyke: statistika eksperimenta*.] // *Русский язык за рубежом*. 2018, № 5, 11 – 17.
- Иванова, Митковска 2019:** Иванова, Е., Л. Митковска. Градење дативно-предикативни структури во македонскиот јазик во споредба со рускиот и бугарскиот. [Ivanova, E., L. Mitkovska. *Gradenje dativno-predikativni strukturi vo makedonskiot yazik vo sporedba so ruskiot i bugarskiot*.] // *XLVI меѓународна научна конференција на LII летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 23 – 24. 8. 2019 година*. Скопје: Универзитет „Св. св. Кирил и Методиј“. 2019, 127 – 143.
- Коева 2006:** Коева, S. Inflection morphology of Bulgarian multiword expressions. // *Computer applications in Slavic studies. Proceedings of*

- Azbuki@net, International Conference and Workshop*. Sofia: Boyan Penev Publishing House, 2006, 201 – 216.
- Коева и др. 2012:** Коева, S., Stoyanova, I., Leseva, S., Dimitrova, T., Dekova, R. and Tarpomanova, E. The Bulgarian National Corpus: Theory and practice in corpus design. // *Journal of Language Modelling*, 0, 2012, № 1, 65 – 110.
- Лакова 2016:** Лакова, М. По някои проблеми на синтаксиса на съвременния български език. [Lakova, M. Po nyakoi problemi na sintaksisa na savremenniya bulgarski ezik.] // *За словото – нови търсения и подходи. Юбилеен сборник в чест на чл.-кор. проф. д.ф.н. Емилия Пернишка*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2016, 272 – 283.
- Маслов 1981:** Маслов, Ю. С. *Грамматика болгарского языка*. [Maslov, Yu. S. *Grammatika bolgarskogo yazyka*.] Москва: Высшая школа, 1981.
- Мелчук 1998:** Mel'čuk, I. Collocations and lexical functions. // *Phraseology. Theory, Analysis, and Applications*. Ed. by A. P. Cowie. Oxford: Clarendon, 1998, 23 – 53.
- Петрова 2018:** Петрова, Г. Именные предикативы, присоединяющие дательный экспериенцер в болгарском языке: семантика и синтаксис. [Petrova, G. Imennye predikativy, prisoedinyayushhie datel'nyj ehksperientser v bolgarskom yazyke: semantika i sintaksis.] // *Русский язык за рубежом*, № 5, 24 – 29.
- Попов 1963/1974:** Попов, К. *Съвременен български език. Синтаксис*. [Popov, K. *Savremenen bulgarski ezik. Sintaksis*.] София: Наука и изкуство, 1974.
- Попов 1998:** Попов, К. *Синтаксис на съвременния български книжовен език*. [Popov, K. *Sintaksis na savremenniya bulgarski knizhoven ezik*.] Велико Търново: Абагар, 1998.
- Рожновская 1959:** Рожновская, М. Г. Безличные предложения в современном болгарском литературном языке. [Rozhnovskaya, M. G. Bezlichnye predlozheniya v sovremenном bulgarskom literaturnom yazyke.] // *Вопросы грамматики болгарского литературного языка*. Москва: Академии наук СССР, 1959, 379 – 432.
- Стаменов 2006:** Стаменов, М. Граматиката на конструкциите като алтернатива за описание на отношенията между синтаксис и семантика в граматиката и в лексикона. Част I: Основни идеи. [Stamenov, M. Gramatikata na konstruktsiite kato alternativa za opisanie na otnosheniyata mezhdur sintaksis i semantika v gramatikata i v leksikona. Chast I: Osnovni idei.] // *Български език*. Т. 53, 2006, № 4, 81 – 93.

- Стоянова, Тодорова 2014:** Стоянова, И., М. Тодорова. Разработване на речници от съставни единици за български. [Stoyanova, I., M. Todorova. Razrabotvane na rechnitsi ot sastavni ediniti za balgarski.] // *Езикови ресурси и технологии за български език*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2014, 185 – 201.
- Тодорова 2010:** Тодорова, М. А. Организация на лингвистичната информация в компютърен морфологичен речник на български глаголни фразеологизми. [Todorova, M. A. Organizatsiya na lingvistichnata informatsiya v kompyutaren morfologichen rechnik na balgarski glagolni frazeologizmi.] // *Лексикографията в европейското културно пространство: Материали от Петата национална конференция с международно участие по лексикография и лексикология, София, 19 – 20 октомври 2009 г.* Велико Търново: Знак'94, 2010, 308 – 321.
- Тодорова и др. 2021:** Тодорова, М., Ц. Димитрова, В. Стефанова. Предикативи за състояние в български – разновидности и граници [Todorova, M., Ts. Dimitrova, V. Stefanova. Predikativi za sastoyanie v balgarski – raznovidnosti i granitsi.] // *Съпоставително езикознание*. Т. XLVI, 2021, № 4, 21 – 46.
- Цимерлинг 2010:** Цимерлинг, А. В. Именные предикативы и дативные предложения в европейских языках. [Zimmerling, A. V. Imennye predikativy i dativnye predlozheniya v evropejskih yazykakh.] // *Компютърна лингвистика и интелектуални технологии: По материалите на ежегодната Международна конференция «Диалог» (Бекасово, 26 – 30 май 2010 г.)*. Вып. 9 (16). Москва: Изд-во РГГУ, 2010, 549 – 558.
- Цимерлинг 2018:** Цимерлинг, А. Предикативы и предикаты состояния в русском языке. [Zimmerling, A. Predikativy i predikaty sostoyaniya v russkom yazyke.] // *Slavistična revija*, т. 66, 2018, № 1, 45 – 64.